

RŽURNÁL

Ročník 9 Číslo 3 september 2020

Magazín priateľov a cestujúcich Košickej detskej historickej železnice

VEĽKÉ VLAKOVÉ VÝLETY V NOVOM ŠATE

Aj historická železnica môže z času na čas priniesť niečo nové. Tak tomu bolo v septembri, kedy sme na svetlo sveta vytiahli naše nové historické prírastky do vozového parku detskej železnice.

Takmer pred zošrotovaním sa nám podarilo zachrániť motorový rušeň T 212.600 a dva zelené vozne s celodreveným interiérom z povojnového obdobia známe ako Rybaky, ktoré sme získali v dezolátnom a nepojazdnom stave. Práce na ich obnove trvali takmer štyri roky a za pomoc musíme poďakovať najmä našim dobrovoľníkom, ale aj Železničiam Slovenskej republiky, Železničnému múzeu SR a spoločnosti Prvá slovenská železničná. Skúšobnú jazdu bez verejnosti (3.9.)

sme zvládli na jednotku, a tak nám nič nebránilo v tom, aby sme sa už spolu s cestujúcimi vydali na širu trať.

Už tradične na jeseň sme spolu s Maratónskym vlakom (12.9.) zavítali za krásami Slovenského krasu, históriou Turnianskeho hradu, čara Zádielskej doliny, no najmä s cieľom pripomenúť si spolu s Maratónskym klubom Košice miesto prvého štartu Medzinárodného maratónu mieru v Turni nad Bodvou.

Na Cestu do praveku (15.9.) nám postačila polhodinka, aby sme sa premiestnili v čase a to rovno do praveku v archeoskanzene v Nižnej Myšli. Cestou sme spolu so sprievodcom objavovali krásy tunajšieho kaštiela, kostola i obecného múzea s katakombami. V archeoskanzene si už mohli

deti vyskúšať prácu archeológa a nájsť črep alebo kostičku pravekého človeka. Všetci si pochutnali na vynikajúcom guláši Laca Olexu, archeológa a dušu celého výskumu v Nižnej Myšli. Podujatie sme pripravili v spolupráci s Košickým samosprávnym krajom, Košice región turizmus, obcou Nižná Myšľa a občianskym združením Collegium Myssle.

Nová súprava nebude dlho oddychovať v depe, pretože už 17. októbra sa ňou opäť vypravíme na Cestu do praveku.

Pevne veríme, že sa nenecháte ochudobniť o krásne jesenné zážitky a spolu s nami si ich vychutnáte napríklad na detskej železnici v Čermeli alebo na našich veľkých vlakových výletoch po Slovensku.

Zuzana Lehotská

Na železničnej stanici v Košiciach sa v septembri „zazelenilo“. Na trať vyrazila nová vlaková súprava občianskeho združenia Detská železnica Košice. (foto: S. Slezák)

PRIPRAVUJEME

◆ 26. a 27.9.

TOKAJSKÝ EXPRES

Košice – Čerhov a späť

ZRUŠENÉ

◆ 1.10., 8.10.

ÚČELOVÉ CVIČENIE V PRÍRODE

Program pre školy

◆ 10.10.

DEŇ ŽELEZNICE

Čermeľ – Alpinka

◆ 17.10.

CESTA DO PRAVEKU

Košice – Nižná Myšľa a späť

◆ 6.12.

MIKULÁŠ NA DETSKEJ ŽELEZNICI

Čermeľ – Alpinka

◆ 30.12.

ROZLÚČKA S ROKOM

Čermeľ – Alpinka

Zmena programu vyhradená!

KRONIKA DETSKEJ ŽELEZNICE

Text: Zuzana Lehotská

Foto: Lukáš Fedák, Veronika Janušková, Zuzana Lehotská, Ľubomír Lehotský

26.6. V ČERMELI VYČÍŇAL DÁŽĎ

Krátky, ale o to intenzívnejší privalový dážď takto vyčíňal na trati detskej železnice v Čermeli. Kanalizácia pod cestou už tradične nestíha odvádzať prívaly vody najmä počas výdatných letných búrok, čo si potom odnesú naše podmočené koľaje a podvaly. Škody po povodni sme zvládli odstrániť svojpomocne.

1.7. KONEČNE PRÁZDNINY

Počas prázdnin sme jazdili pre verejnosť každý deň. Od pondelka do piatku o 8:45, 10:30, 12:15, 14:15, 16:00. V sobotu a v nedeľu ešte aj o 17:30.

4.7. S ÚSMEVOM NA DETSKEJ ŽELEZNICI

Romantické filmové večery mohli toto leto zažiť aj návštevníci detskej železnice. Sériu letných premietaní pod holým nebom na konečnej stanici Alpinka sme pripravili v spolupráci s košickým kinom Úsmev. Predpremiéra letného kina s úspešnou českou komédiou Vlastníci (4.7.) sa stretla s mimoriadnym záujmom. Premietanie filmu Zrodila sa hviezda (25.7.) sa improvizovane kvôli počasiu odohralo priamo vo vlaku. Slovenský triler Dôverný nepriateľ (8.8.) si už diváci vychutnali v plánovanom piknikovom štýle z lavičiek, lehátok a gaučov. Záver letných premietaní patril premiére amatérskej prvotiny spoluorganizátora podujatia Tomáša Nováka – Dve tváre.

17.7. ŠTÁTNY TAJOMNÍK PRISLÚBIL POMOC, PODPORU VYSLOVILO AJ MESTO

Na detskej železnici sme privítali delegáciu z Ministerstva dopravy a výstavby SR na čele so štátnym tajomníkom Jaroslavom Kmeťom a generálnym riaditeľom sekcie železničnej dopravy Jánom Farkašom. Hlavnou témou stretnutia bolo zjednotenie legislatívy pre rekreačné železnice, ktoré musia v súčasnosti spĺňať prísne legislatívne predpisy ako akákoľvek iná železnica s oveľa väčším rozpočtom. Štátny tajomník Jaroslav Kmeť má záujem na hľadani riešenia tejto situácie. Podporu mesta vyjadril aj námestník primátora mesta Košice Marcel Gibóda.

23.7. WORKSHOP VISIT KOŠICE

Detská železnica sa zúčastnila workshopu Visit Košice, kde sa hľadala najefektívnejšia cesta pre propagáciu turizmu v Košiciach. Súčasťou programu bola aj someliarska prehliadka tokajských pivníc vinárstva Chateau Grand Bari. Workshop s Martinom

Jenčom z agentúry MILK/FOLKS nadväzoval na pripravované aktivity OOCR Košice - Turizmus.

23.7. REPORTÁŽ O DETSKEJ ŽELEZNIČKE V ČINŠTINE

Ďakujeme za krásnu reportáž o našej železničke pani Liu Dong, pôvodom z Číny, ktorá žije na Slovensku vyše 20 rokov a na svojom blogu propaguje krásy a zaujímavosti pre čínsku komunitu na Slovensku. Keďže býva v Košiciach, jej pozornosti nešla ani Košická detská historická železnica

1.8. ZA ŽIVÝMI SOCHAMI

Cieľom veľkého vlakového výletu bol obľúbený festival statického umenia Živé sochy v Spišskej Novej Vsi. Neobišli sme ani najvyššiu kostolnú vežu či najmenšiu, no atraktívnu zoologickú záhradu. Pre tých, ktorí sa chceli pokochať krásami starobylej Levoče, bol pripravený individuálny program aj v mestečku Bielej pani: Chrám sv. Jakuba, Spišské múzeum, Múzeum špeciálneho školstva, mestské opevnenie, levočskú radnicu, klieťku hanby, evanjelický kostol, dom Majstra Pavla alebo výstup k bazilike na Mariánsku horu.

1.8. VENTILOVKA BRÁZDI ČECHY

Parná normálnorozchodná lokomotiva Ventilovka, ktorá minulý rok hosťovala na

východe Slovenska, teraz jazdí v Čechách s takýmito parádnymi vagónmi. Prajeme veľa šťastných kilometrov!

12.8. NÁDEJ PRE DREZINY „MOMENTÁLNE“ ZHASLA

Vláda schválila návrh malej novely zákona o dráhach, ktorá by mal zjednodušiť prevádzku drezín. Vyhláška sa do parlamentu mala dostať v septembri v rámci balíka Lex Corona. Žiaľ, napokon ju z balíka poslanci vyhodili, a tak je ďalšia drezinová sezóna stratená. Detská železnica má štyri dreziny: jednu s cyklo-prevodom, dve s pákovým a štvrtú s motorom. Stáli nemálo peňazí a na dve z nich v rámci grantovej schémy pre zlepšenie turizmu prispelo pred dvomi rokmi aj ministerstvo dopravy. Hlavným problémom je, že Dopravný úrad považuje dreziny za „hnacie dráhové vozidlá s vlastným pohonom“, ktoré môže riadiť iba rušňovodič. V našej legislatíve je poriadna diera, ktorá dreziny nepozná.

18.8. NÁVŠTEVA RIADITELKY PAMIATKOVÉHO ÚRADU

Hnutelné kultúrne pamiatky si na detskú železnici v Košiciach prišla osobne pozrieť riaditeľka Pamiatkového úradu SR Katarína Kosová, ktorú potešilo v akom stave ich našla a s akým zápalom sa o ne staráme. So svojou menovkyňou si hneď padli do oka.

22.8. ZA LETNOU BRYNDZOU

Ďalší výlet detskej železnice si to zamieril rovno pod Kamenický hrad a neobišiel ani tunajšiu farmu, kde sme si vychutnali ovčí

syr, jahňací guláš a iné špeciality. Ohromila nás aj veľkoleposť Kamennej baby, Sokolej skaly i Kamenického hradu, kde v ten deň dokonca čapovali osviežujúce pivo a kofolu a poskytli nám aj výklad. Cieľovou zastávkou vlaku bolo Pusté Pole pri Kamenici v okrese Sabinov.

28.8. – 30.8. ZA PARNOU ZUBAČKOU A LESNOU ŽELEZNICOU

Koncom augusta sme uskutočnili jeden z našich najdlhších veľkých vlakových výletov na trase Košice – Jesenské – Tisovec – Hronec – Čierny Balog – Červená Skala a späť. Trval až 3 dni. Hlavným cieľom bola unikátna parná zubačka v Tisovci a lesná železnica v Čiernom Balogu. Okrem jazdenia sme spoznali mestečko Tisovec i Dobšinskú ľadovú jaskyňu.

2.9. JAZDÍME KAŽDÝ DEŇ

V septembri a októbri jazdíme na detskej železnici každý deň. V pracovné dni iba raz denne o 10:30 z Čermela a späť o 12:15 z Alpinky. V soboty a nedele jazdíme častejšie o 8:45, 10:30, 12:15, 14:15, 16:00 a 17:30.

3.9. NEVEREJNÁ GENERÁLKA NOVEJ VLAKOVEJ SÚPRAVY

Po štyroch rokoch práce v depe sme na trať konečne vypravili zreštaurovanú historickú súpravu, ktorú potiahol motorový rušeň T 212.600, za ktorým boli radené nedávno dokončené vozne známe ako Rybák. Na oprave a renovácii týchto vozňov pracovali dobrovoľníci z detskej železnice

za príspevku ŽSR a Železničného múzea SR a oprava trvala takmer štyri roky. Rušeň bol sprevádzkovaný za príspevku spoločnosti Prvá slovenská železničná. Verejnosť sa touto vlakovou súpravou previezla 15. septembra na trase Košice – Nižná Myšľa a späť pod názvom Cesta do praveku.

3.9. AKČNÉ ÚČELOVÉ CVIČENIA

Pre školy sme k dispozícii každý deň na objednávku. Každý štvrtok na konečnej zastávke Alpinka organizujeme akčný program účelových cvičení v prírode pre školy, na ktorom spolupracujeme s policajtami, inštruktormi prvej pomoci, vojakmi, trénerom sebaobrany a hasičmi.

6.9. POSLEDNÝ RETRO AUTOBUS

Mimoriadne návozy retro autobusom sa uskutočnili poslednýkrát. Premiéru mal posledný model linkového klbového autobusu zn. Karosa C 943, ktorý sa na detskej železnici stretol s posledným modelom československej parnej lokomotívy Krutwig U 29.101. Oba dopravné prostriedky vznikli v Československu. Z Karosy bolo v rokoch 1997 - 2001 vyrobených len 27 kusov. Krutwiga vyrobili v ČKD Sokolovo v roku 1957 a je jedným z najmladších parných rušňov na Slovensku.

12.9. MARATÓNSKY VLAK

V spolupráci s Maratónskym klubom Košice sme sa opäť vydali po stopách najstaršieho európskeho maratónu do Turne nad Bodvou, kde sme si pri symbolickom pamätníku na okraji obce pripomenuli prvý štart tohto športového podujatia svetového významu. Turistiky chtví cestujúci absolvovali nenáročnú prechádzku na Turniansky hrad, k Hájskym vodopádom, či do Zádielskej doliny.

NA DETSKEJ ŽELEZNICI TRENAŽÉR PRE RUŠŇO

Text: Zuzana Lehotská Foto: archív Slavomír Slezák, Michal Kišeľák

NEFUNKČNÉ KABÍNY Z „OKULIARNIKOV“ V KONEČNEJ STANICI KOŠICKEJ DETSKEJ HISTORICKEJ ŽELEZNICE NA ALPINKE DLHO PŮTALI POZORNOSŤ CESTUJÚCICH A VYVOLÁVALI OTÁZKU: ČO S NIMI? JEDNA Z NICH SA UŽ VĎAKA NADŠENCOM PREMENILA NA RIADIACE STREDISKO ZABEZPEČOVACIEHO ZARIADENIA, AKÉSI STAVADLO. DRUHÁ BUDE SLŮŽIŤ AKO ZÁZEMIE PRE RÉŽIU KULTÚRNYCH PRODUKCIÍ, NO A TÁ TRETIA SA ČOSKORO DOČKÁ NAJVERNEJŠIEHO OŽIVENIA SVOJEJ PŮVODNEJ FUNKCIE. UŽ BUDÚCU SEZÓNU BY SA Z NEJ MOHOL OPĀŤ RIADIŤ VLAK. NIE NAOZAJSTNÝ, ALE V PODOBE TRENAŽÉRA. ZÁROVEŇ SA STANE ĎALŠOU VEĽKOU ATRAKCIOU RODIACEHO SA ŽELEZNIČNÉHO SKANZENU V AREÁLI UNIKÁTNEJ ÚZKOKOĽAJKY.

Odvážny zámer riaditeľa Košickej detskej historickej železnice našiel po viac ako piatich rokoch realizátorov. Sú nimi košíckí stredoškóľáci: Slavomír Slezák (19) maturant na Strednej priemyselnej škole dopravnej a Michal Kišeľák (16) z Evanjelického gymnázia Jana Amosa Komenského. Projekt autentického trénažera pre rušňovodičov v reálnej kabíne lokomotívy zaujal aj porotu Festivalu vedy a techniky AMAVET v Bratislave. V čom spočíva váš zámer, na čom pracujete?

Opustená kabína na Alpinke už čoskoro získa nový rozmer

Slavomír: Pracujeme na vernej kópii trénažera lokomotívy radu 750. Nápad vznikol viac-menej vďaka dostatku voľného času, ale hlavne z nášho záujmu o železniciu a tiež snahy ukázať ľuďom niečo nové. Takýto trénažer bude prvý svojho druhu, pretože bude umiestnený v originálnej kabíne lokomotívy prezývanej Okuliarnik. Rušňovodičských trénažerov je u nás síce viac, ale tento bude ako prvý umiestnený v reálnej kabíne rušňovodiča, čo z neho robí slovenský unikát.

Michal: Spočiatku to bol skôr žart. Čo keby sme na Alpinke urobili reálny trénažer. Slavo na to zareagoval s nadšením, a tak sa táto nesmelá otázka preklopila do realizácie. Každý zháňal čo vedel. Momentálne sa všetky súčiastky nachádzajú u mňa doma, z čoho nie je nadšená najmä mama, ale snažím sa v tom udržiavať poriadok. Niečo je v krabiciach, niečo na stole, každopádne kompletizovať to budeme až na mieste, priamo v kabíne na Alpinke. Slavo zabezpečil predovšetkým softwarovú časť a prezentáciu na AMAVET.

Kolko ste už do toho investovali času a peňazí?

Slavomír: Reálne na tom pracujeme takmer pol roka. Dovtedy sme zháňali a ešte stále zháňame, originálne použité ale funkčné súčiastky.

Záverečné festivalové hodnotenie (druhý zľava S. Slezák, v strede M. Kišeľák)

Veľmi nám vyšli v ústrety zamestnanci Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. Pri technickej konštrukcii sme si pomohli informáciami z internetu, veľa vecí aj ovládame.

Michal: Doteraz sme do toho investovali najmä svoj čas, väčšinu súčiastok sme zohnali zdarma. Ostatné prepláca občianske združenie Detská železnica Košice. Tie najväčšie investície nás ešte len čakajú: maľovanie interiéru aj exteriéru, monitory, fólie, riadiaci mikrokontrolér... Toto všetko by mala pokryť práve Detská železnica, alebo možno aj sponzori.

Aký najväčší problém ste v súvislosti s týmto projektom riešili?

Slavomír: Najviac nám dáva zabrať vlhkosť, ktorá techniku škodí. Tá je však v Čermeľskom údolí, v blízkosti lesa i potoka úplne prirodzená. Ale myslím, že to spoločne vyriešime, v najhoršom budeme techniku sezónne skladovať mimo kabíny, aby sa nepoškodila.

Pohľad na reálne pracovisko rušňovodiča. Takto to bude vyzerať aj v trénažeri.

Ako si môže laik a bežný návštevník predstaviť fungovanie trénažera?

Slavomír: Na čelných sklách budú umiestnené dva monitory, na ktorých sa zobrazí reálna trať. Vybrali sme si úsek Margecany - Banská Bystrica, pretože práve na nej sa tieto lokomotívy preslávia najviac. Bolo to najmä na niekdajšom rýchliku Horehroniec (bývalé označenie 810 - 811). Táto trať je pre svoju pestrosť a rôznorodosť právom považo-

Reálne zábery trate detskej železnice poslužia ako vhodný základ pre počítačový program trénažera

vaná za jednu z najkrajších na Slovensku. Najviac zaujme vodná nádrž Dedinky, telgártska slučka, sedlo Besník, Dobšinská ľadová jaskyňa, viadukty a množstvo tunelov. Vyrastal som blízko nej, mám k nej aj citový vzťah.

Michal: Na pulte bude kľúč k riadeniu, ten sa dá do polohy „Odomknúť“, zapne sa elektrický zdroj - batérie, ktorý celú mašinku v podstate „oživí“. Smerovú páku vložím do kontroléra a prestavím do polohy určenej pre štart motora (poloha „Diesel“). Podrším tlačidlo „Štart“, pokiaľ mašina nenaštartuje. Potom sa dofúka vzduch do brzdy na vozňoch, smerová páka sa dá do polohy podľa smeru jazdy a sledujeme svetelné návěsti. Lokomotíva bude aj trubiť a svietiť a uvažujeme aj nad fungujúcimi stieračmi, ktoré tam zatiaľ chýbajú. V kabíne bude stolička pre rušňovodiča, na pult umiestnime zošitový cestovný poriadok, lampičku, rádiostanicu, plagátik so železničnou tematikou a nebude chýbať ani originálna odovzdávkova kniha rušňa, skrátka budete sa tam cítiť ako na reálnej lokomotive. Náter bude pôvodný, v modro-žltom prevedení ŽSR 754 055-2.

Pre koho je tento trénažer určený?

Michal: Primárne ho uvítajú najmä mladí ľudia, ktorí by chceli pracovať na železnici, alebo aj tí, ktorí by si chceli vyskúšať prácu rušňovodiča

CI SA RODÍ UNIKÁTNY DVOVODIČOV

aspoň v takejto podobe. Trenažér - lokomotíva bude v reálnom čase reagovať na všetko, čo s ňou budete robiť. V programe sú predvolené situácie, ktoré sa môžu reálne stať na trati. Pevne veríme, že trenažér prispeje k zatraktívneniu povolania rušňovodiča a celkovo obohatí našu Košickú detskú historickú železnici novou a jedinečnou atrakciou.

Plánujete v kabíne nasimulovať aj trať detskej železnice Čermeľ - Alpinka?

Slavomír: Áno, uvažujeme nad tým. Je to však otázka času. Bolo by to určite zaujímavé, problé-

mom je ale „rozchod koľají“, teda vzdialenosť medzi koľajnicami, ktorá je užšia ako na veľkej železnici, z ktorej pochádza táto lokomotíva.

Kedy by mohol byť trenažér spustený pre verejnosť?

Michal: Prvotné plány boli na Deň železnice v tomto roku (10.10.), ale reálnejšie to vidíme v priebehu budúceho roka. Prevádzkovať by sme ho len v letných mesiacoch a na zimu by sme kabínu a techniku zazimovali.

Aké sú vaše plány do budúcnosti?

Slavomír: Mojim veľkým snom už od detstva je stať sa rušňovodičom. Už mám aj štipendium v ZSSK a po maturite tam hneď môžem nastúpiť do rušňovodičského kurzu. Praxoval som tiež

v spoločnosti Cargo Slovakia v Spišskej Novej Vsi. Úspešne som už absolvoval aj psychotesty a zdravotné testy na rušňovodiča. Som však rád, že sa realizovať môžem aj na detskej železnici v Košiciach.

Michal: Od rektora Žilinskej univerzity sme obaja dostali ponuku ísť k nim študovať bez prijímačiek. Uvažujem aj nad Vysokým učením technickým v Brne a Fakultou dopravy na Univerzite Jána Pernera v Pardubicach. Na základe skúseností z môjho okolia vidím viac možností a uplatnenia v Čechách ako na Slovensku. Zatiaľ neviem, čím konkrétne by som chcel byť, ale malo by to byť niečo s dopravou, prioritne so železnicou. Veľa príležitostí dostávam aj na detskej železnici, kde si doslova ohmatávam prevádzku zblízka. Získavam užitočné návyky, nie nadarmo mala byť táto železnica železničným laboratóriom. Pravdu povediac, byť rušňovodičom a jazdiť každý deň by ma asi nebavilo. Uprednostňujem skôr vývoj a techniku a riadenie prevádzky v doprave.

Slavomír, momentálne študuješ na Strednej priemyselnej škole dopravnej. Do akej miery ti táto škola pomohla a ako ste sa dostali na Festival vedy a techniky?

S technickou a odbornou stránkou mi veľa pomohli učitelia. Projekt, i keď bol len v štádiu realizácie, zaujal najmä pani profesorku Tatanu Hoffmanovú. Nominovala nás na študentský Festival vedy a techniky, ktorý organizuje AMAVET (Asociácia pre mládež, vedu a techniku). Z regionálneho kola, ktoré sa konalo v Prešove (18.10.2019), sme postúpili na celoslovenské kolo do Bratislavy (5. - 7.11.2019). Projekt trenažéra v reálnej kabíne zaujal porotu i napriek tomu, že sa momentálne nachádza v štádiu realizácie. Do Bratislavy sme išli s powerpointovou prezentáciou, jedným návštevým opakovačom a simulátorom na počítači. Keďže to nie je ešte hotové, naše ambície neboli veľké. Ani sme nečakali, že sa spomedzi 60-tich súťažiacich posunieme vyššie. Napokon sme získali certifikát rektora Žilinskej univerzity a zaradili sa tak medzi víťazov AMAVET-u, čo nás veľmi milo prekvapilo.

Koho ešte zaujal váš projekt?

Rektor Žilinskej univerzity nám ponúkol prepojenie simulátora s virtuálnou realitou, ktorú by sme vytvorili v spolupráci s ich univerzitou. V Bratislave sa pri nás pristavila aj veľmi milá pani,

Slavomír Slezák, spoluautor košického trenažéra, pri úprave interiéru kabíny

ktorá sa živo zaujímala o náš projekt. Až neskôr sme sa dozvedeli, že to bola pani prezidentka Zuzana Čaputová.

Opýtali sme sa aj riaditeľa Košickej detskej historickej železnice Ľubomíra Lehotského, ako vníma aktivity dvoch dobrovoľníkov?

Veľmi sa teším takýmto aktivitám. Vážim si nadšenia a zápal mladých ľudí, ktorí sami od seba, bez nároku na zisk, honorár či vlastný prospech, chcú venovať svoju šikovnosť mnohým ďalším. Toto úsilie bude neskôr vysoko odmenené formovaním osobnosti obohatenej o morálny i vzdelanostný kredit. Poslaním detskej železnice je, aby neustále ponúkala priestor pre zmysluplné využitie voľného času, ale aj pestovanie a zveľadovanie schopností jednotlivých nadšencov a dobrovoľníkov. Na našej železnici sa neučia iba zodpovednosti, pracovným návykom či manuálnym, ale aj komunikačným, elektrotechnickým, mechanickým alebo iným zručnosťami, ktoré neskôr, vo vyučovacom procese či v samotnom živote, deti doslova nájdu v tej najvhodnejšej chvíli.

Podporujeme takéto aktivity poskytnutím zázemia, materiálu, fyzickou pomocou i skromnými finančnými čiastkami. Pre chlapcov a úspešných riešiteľov danej problematiky sme však vypísali aj cieľovú odmenu. Veríme, že ju užijú v zdraví, pre osoh duše i tela.

Prezentácia projektu na Festivale vedy a techniky AMAVET

DETSKÁ ŽELEZNICA ÚSPEŠNÁ V ĎALŠOM MEDZINÁRODNOM PROJEKTE

Text: Igor Holéczy Foto: projektová dokumentácia DŽK

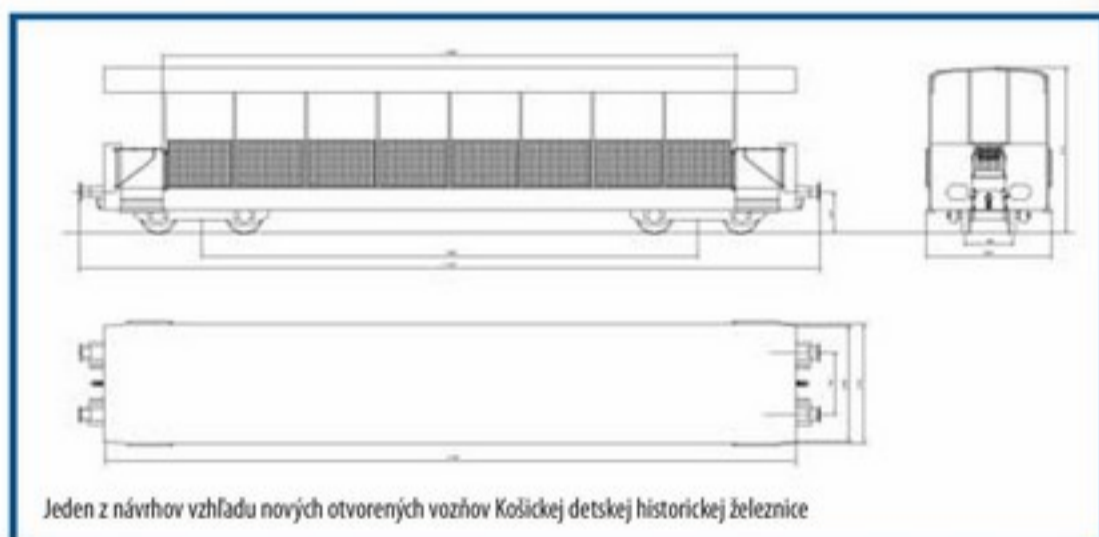
OPRAVA ÚSEKU TRATE,
GENERÁLNA OPRAVA KOTLA
PARNEJ LOKOMOTÍVY KATKY,
DVA NOVÉ LETNÉ VOZNE, OPRAVA
VONKAJŠKU HISTORICKEJ
ELEKTRICKEJ LOKOMOTÍVY. TO JE
NIEKOĽKO Z HLAVNÝCH AKTIVÍT
ĎALŠIEHO MEDZINÁRODNÉHO
PROJEKTU V KTOROM USPELA
KOŠICKÁ DETSKÁ HISTORICKÁ
ŽELEZNICA. SPOLU S MAĎARSKÝM
PARTNEROM ÚZKOROZCHODNOU
ŽELEZNIČKOU PRI OBCI
NAGYBÖRSÖNY BUDE PROJEKT
REALIZOVANÝ V ROKOCH 2021 A
2022.

„Ide už o druhý projekt cezhraničnej spolupráce s maďarskými úzkorozchodnými železnicami. Naším partnerom je tentokrát severomaďarská obec Nagybörzsöny a jej známa úzkorozchodná lesná železnica,“ prezrádza Ľubomír Lehotský z občianskeho združenia Detská železnica Košice.

Projekt je plánovaný na 16 mesiacov. Hlavné investičné aktivity sú zamerané na rozvoj a údržbu historického vozového parku oboch železníc. V slovenskej strane je to najmä nevyhnutná oprava kotla 136-ročnej parnej lokomotívy Katky, ktorá by už bez tejto naliehavej rekonštrukcie ďalej jazdiť nemohla.

Počas trvania projektu pribudnú do Košíc dva nové otvorené letné vozne. Tie posilnia prepravnú kapacitu železničky a tiež odbremenia súčasné historické vozne.

Na maďarskej železničke sa zas uskutoční oprava dnes nepojazdného vozňa a jednej lokomotívy. Aj tieto investície smerujú k zvýšeniu atraktivity železničky. Okrem toho maďarská obec revitalizuje park prifahlý k miestnemu vzácnemu historickému kostolu. Park zároveň organicky prepojí s areálom nástupnej stanice železničky.

Jeden z návrhov vzhľadu nových otvorených vozňov Košickej detskej historickej železnice

Častým neuralgickým bodom prevádzky každej historickej turistickej železnice sú opravy a údržby trate. Ide o finančne nákladné práce, ktoré navyše samotní prevádzkovatelia nie sú schopní zabezpečiť vlastnými silami. Aj preto sme do medzinárodného projektu zahrnuli aj opravu vybraných kritických úsekov trate a niektoré mosty.

„Veľmi nás teší, že sme uspeli v ďalšom medzinárodnom projekte. Je to však pre nás aj neľahká úloha, finan-

cie na pokrytie nákladov totiž musíme najprv zabezpečiť sami, až následne sú refinancované. A to bude najmä po tomto špecifickom roku, veľmi náročné,“ upozorňuje Lehotský.

Okrem tohto projektu očakáva detská železnica ešte rozhodnutie o zaujímavom spoločnom projekte s partnerom z Ukrajiny. Aj v tomto prípade ide samozrejme o rozvoj železničnej histórie u nás a u nášho východného suseda.

Elektrická lokomotíva švajčiarskej výroby, ktorá sa počas realizácie projektu dočká opravy karosérie a stanovišťa rušňovodča.

VEĽKÁ BRIGÁDA HUTNÍKOV OPĀŤ POSUNULA ŽELEZNIČKU PLNOU PAROU VPRED!

Text: Ľubomír Lehotský, Veronika Hunyadiová Foto: archív DŽK

SLNEČNÁ SOBOTA V POLOVICI SEPTEMBRA PATRILA VEĽKEJ BRIGÁDE VIAC AKO TROCH DESIATOK HUTNÍKOV Z KOŠICKEJ SPOLOČNOSTI USS KOŠICE. TÍ SA PO VIAC AKO ROKU OPĀŤ ROZHODLI V RÁMCI DOBROVOENÍCKYCH AKTIVÍT POMÔŤ JEDINEČNEJ KOŠICKEJ DETSKEJ HISTORICKEJ ŽELEZNICI.

Partia chlapcov okolo Pavla Petraša v blízkosti železničného prístaviska Alpinka pri údržbe trate

Viacerym stanovištiam dominovali rôznorodé činnosti od doslova domácich prác ako umývanie okien, cez strihanie živého plotu, kosenie, presádzanie kvetov, obnovu budovy stanice Vpred, výmenu železničných podvalov až po opravu parnej lokomotívy. Na všetkých staniách sa pracovalo vo veľmi príjemnej atmosfére, no s patričným zápalom.

Do kosenia trávy na Alpinke sa zapojil aj manažér projektov Slavo Kupko, ktorý je tiež už tradičným účastníkom týchto brigád: „Motivuje ma obdiv k tejto železnici a aj to, aké dlhé roky už funguje. Chcem pomôcť zaničeným ľuďom, ktorí tu pracujú a zároveň urobiť niečo pre Košice, deti, ktoré tu chodia a zachrániť tak unikátnu historickú železnicu. Zároveň chcem stráviť čas v prírode s ľuďmi, ktorých poznám dlhé roky, pritom urobiť niečo užitočné a zároveň sa zabaviť.“

Na stanici Vpred pomáhal s obnovou

Pán Jeník spolu s Marcelom Novosadom, viceprezidentom USS Košice pripravujú obklady na osadenie

a natieraním obkladu aj viceprezident pre výrobu Marcel Novosad, ktorý je pravidelným účastníkom dňa dobrovoľníkov

Oceliari Fero Klimo a Andy Billingham pri renovácii staničky Vpred

na železnici. „Treba chodiť von, urobiť niečo pre svoje zdravie, pre komunitu a navyše sa takto lepšie spoznať s ľuďmi, s ktorými sme denne v práci. To je samo o sebe motiváciou k účasti na tejto akcii,“ zhodnotil podujatie dobre naladený viceprezident USS Košice.

Brigády sa zúčastnili nielen zamestnanci hutníckej fabriky, ale aj ich rodinní príslušníci. Novinárka Veronika Hunyadiová tak urobila aj tento rok: „Na detskej železnici a Alpinke som strávila v detstve veľa času a mám na ňu dobré spomienky. Je skvelé sledovať, ako sa tam veci zmenili a čo všetko za tie roky pribudlo. Bolo mi ctou pomôcť pri skrášovaní a zveľadovaní železnice a svojou

K čisteniu okolia stanice Alpinka sa pridal i bývalý zamestnanec oceliarní Štefan Vojtko

Dobrovoľník DŽK a bývalý pracovník železiarní Edo Kandik pri oprave parných rušňov

troškou pomôcť k zachovaniu tejto unikátnej atrakcie pre budúce generácie. Počas práce v novinách som spoznala detskú železnicu o čosi bližšie a viem, s čím sa počas roka potýkali. O to väčšia bola moja motivácia priložiť ruku k dielu a pomôcť.“

Brigádnikom sa na záver poďakoval aj riaditeľ Detskej železnice Ľubomír Lehotský, ktorý ocenil nadšenie brigádnikov a nezištnú ochotu pomôcť. Vyjadril presvedčenie, že dobrý pocit, ktorý si brigádnici zo železnice odnesú, je tou najvyššou devízou dobrovoľníckeho nadšenia.

Umyvanie okien sa zhostila Andrea Mačejová

CESTA DO PRAVEKU ARCHEOSKANZEN NIŽNÁ MYŠĽA

15. 9. a 17. 10. 2020

VELKÝ
VLAKOVÝ
VÝLET

PROGRAM V CENE

- prehliadka obce Nižná Myšľa so sprievodcom
- prehliadka Rímskokatolíckeho kostola sv. Mikuláša s vyhlídkou
- vstup do Myšľanského obecného múzea, vrátane katakomb
- komentovaná prehliadka archeoskanzenu
- animácie pre deti

CENY LÍSTKOV

Dietá do 3 rokov 0,- € bez nároku na miesto
 Dieťa, študent a dôchodca 4,- €
 Dospelý 7,- €
 Rodičovský lístok (max. 5 vlastných detí) 20,- €

Vo vlakoch DŽK, o.z. nepálatá zberú ZŠSK.
 Jazda vlakom sa riadi prepravným poriadkom ŽSR pre nostalgickú prepravu.

V RÁMCI OBČERSTVENIA PONÚKAME

Pravý kotlíkový archeologický guláš Laca Olexu

VÝLET SI MÔŽETE KÚPIŤ:

Pokladňa Detská železnica Košice - stanica Čermeľ
 Regionálny informačný bod, Hlavná 48, Košice

ELEKTRONICKÝ LÍSTOK A INFO:

www.detskazeleznica.sk
vylety.kosiceregion.com

CESTOVNÝ PORIADOK

STANICA	PRÍCHOD	ODCHOD
Košice hl. st.	8:30	8:30
Košice predmestie	8:35	8:36
Krásna n. Hornádom	8:45	8:46
Nižná Myšľa	9:00	15:40
Krásna n. Hornádom	15:55	15:56
Košice predmestie	16:03	16:04
Košice hl. st.	16:10	

DEŇ KOŠICKEJ DETSKEJ HISTORICKEJ ŽELEZNICE

OSLÁVTE S NAMI
65 ROKOV!

10.10.2020

PLATIA MIMORIADNE
ODCHODY VĽAKOV
z Čermeľa

9:30, 11:00, 12:30,
14:00, 15:30

z Alpinky
11:00, 12:30, 14:00,
15:30, 16:40

PROGRAM

- Retrolaut obus
- Trúbenie rušňov
- Slávnostný nástup mladých železničiarov
- Jazdy a križovanie vlakov
- Dobrovoľní hasiči z Medzeva
- Vyhlíadka v korunách stromov z ramena žerliavu
- Občerstvenie, železničiarsky guláš

SKÁKACÍ HRAD, AUTÍČKA,
ŠŤAPACIE ŠTVORKOLKY, SLAKLINE,
MAĽOVANIE NA TVÁR, MAXIBUBLIFUK...

www.det.skazazelzni.ca.sk